ATODIAD B.

CYMHARIAETH O GYNIGION DRAFFT Y COMISIWN FFINIAU YN ERBYN YR EGWYDDORION A GYNIGIWYD GAN GYNGOR GWYNEDD YN EU SYLWADAU CYCHWYNNOL.

EGWYDDOR Y CYNGOR	CYNNIG Y COMISIWN	YMATEB Y CYNGOR.
Mae angen 65 aelod i gyflawni swyddogaethau'n effeithiol.	Gostwng nifer yr aelodau o 75 i 66.	Mae'r Cyngor yn croesawu'r nifer a gynigir gan ei fod yn cyd-fynd hefo barn y Cyngor ei hun.
Dylid amrywio'r gymhareb aelod i etholwr yn ôl gofynion yr ardal, e.e. proffil poblogaeth, daearyddiaeth a natur yr ardal.	Ymdrechu i roi pwyslais ar wella cydraddoldeb etholiadol trwy gadw'r gymhareb yn agos i'r cyfartaledd of 1:1297. Dan y cynigion drafft bydd 89% o'r aelodaeth yn dod o fewn +/-25% o'r cyfartaledd o'i gymharu â 52% dan y trefniadau presennol.	Tra'n derbyn nad yw amrywiaethau mawr yn ddymunol, creda'r Cyngor na ddylid cyflawni hyn ar draul natur a gofynion yr ardal. Gweler yn arbennig y sylwadau isod am gysylltiadau lleol a rhanbarthau aml aelod.
Ni ddylai unrhyw gynghorydd gael rhagor na dau gyngor cymuned o fewn y rhanbarth etholiadol.	Cydnabod y sylw ond mae'r cynigion yn cynyddu nifer y rhanbarthau sy'n cynnwys 3 neu fwy o gymunedau o 4 i 6 trwy ychwanegu Aberdyfi (3 cyngor cymuned a Llanuwchllyn a Mawddwy (3 cyngor cymuned).	Nid yw'r cynigion yn cyd-fynd hefo dymuniad y Cyngor i weld gostyngiad yn nifer y rhanbarthau etholiadol sy'n cynnwys rhagor na 2 gymuned.
Nid yw'r Cyngor yn cefnogi cynyddu nifer y rhanbarthau aml-aelod.	Cynyddu nifer y rhanbarthau aml-aelod o 4 i 8. Mae'r cynnig yn cynnwys diddymu un rhanbarth aml-aelod bresennol a chreu 5 newydd.	Barn y Cyngor ydi mai dau aelod i bob rhanbarth sy'n rhoi'r trefniadau mwyaf hwylus ac effeithiol. Mae'n anodd gweld y cyfiawnhad dros greu rhanbarthau aml-aelod newydd, yn arbennig yn y rhanbarthau hynny lle nad yw'n newid y gymhareb aelod:etholwr yn sylweddol. Y rhagdybiaeth statudol ydi un aelod i bob rhanbarth.

EGWYDDOR Y CYNGOR	CYNNIG Y COMISIWN	YMATEB Y CYNGOR.
Ni ddylid cynyddu nifer yr aelodau yn y rhanbarthau aml-aelod presennol uwchlaw dau.	Mae un o'r cynigion yn cynnig rhanbarth 3 aelod.	Nid yw'r cynnig yn cyd-fynd hefo egwyddor y Cyngor, sydd wedi anelu at gael trefniadau etholiadol hwylus ac effeithiol. Rhoddir gormod o bwyslais ar gydraddoldeb etholiadol ar draul y cyfarwyddyd i beidio newid patrwm presennol adrannau aml-aelod heb gefnogaeth gyffredinol gan yr etholwyr i'r newid.
Dylid cymryd ystyriaeth o'r boblogaeth sydd heb gofrestru mewn rhai mannau o'r sir, e.e. poblogaeth dymhorol.	Nid oes unrhyw dystiolaeth fod yr egwyddor hon wedi derbyn sylw.	Mae egwyddor y Cyngor yn parhau'n berthnasol.
Dylid cadw at yr ardaloedd hanesyddol Arfon, Dwyfor a Meirionnydd oni bai fod achos teilwng dros wyro oddi wrthynt.	Mae un o'r cynigion yn cynnig rhanbarth fyddai'n croesi ffin Arfon a Dwyfor (er fod y Comisiwn wedi rhoi sylw i'r egwyddor wrth lunio cynigion eraill).	Mae'r ardaloedd hanesyddol yn bwysig o ran cadw cysylltiadau lleol , a byddai rhain yn cael eu torri wrth i ranbarth groesi'r ffin. Mae'r dymunoldeb o gadw cysylltiadau lleol a fyddai yn cael eu torri wrth lunio unrhyw ffin benodol yn un o'r gofynion statudol ar y Comisiwn ac mae'r Cyngor yn awyddus i'r ardaloedd hyn gael eu parchu.
Rhoi ystyriaeth i ddalgylchoedd ysgolion uwchradd a pheidio â gosod rhanbarth sy'n cwmpasu mwy nag un dalgylch.	Ni does unrhyw dystiolaeth fod yr egwyddor hon wedi derbyn sylw.	Mae egwyddor y Cyngor yn parhau'n berthnasol.